КАБИНЕТ МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

2025 ел, 16 декабрь г.Казань № 1093

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 26 апрель, 283 нче карары белән расланган «Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына үзгәреш кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 26 апрель, 283 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 ел, 3 октябрь, 1222 нче һәм 2024 ел, 7 сентябрь, 740 нчы карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) расланган «Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына, аны яңа редакциядә (submission карарга теркәлә) бәян итеп, үзгәреш кертергә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2013 ел, 26 апрель, 283 нче
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2025 ел, 16 декабрь, 1093 нче
карары редакциясендә)

«Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы

«Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру өлкәсендә стратегик өстенлекләр

I. Газ-мотор ягулыгы базарын үстерү өлкәсендә агымдагы торышны бәяләү

«Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы (алга таба – Татарстан Республикасы дәүләт программасы) Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Энергетиканы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында» 2014 елның 15 апрелендәге 321 номерлы карары белән расланган «Энергетиканы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 29 октябрендәге б-3052 номерлы боерыгы белән расланган 2050 елга кадәр парник газларын чыгарулар дәрәҗәсе түбән булган Россия Федерациясенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2025 елның 29 августындагы б-2366 номерлы боерыгы белән расланган 2035 елга кадәрге чорга Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгы базарын үстерү концепциясе (алга таба – Концепция-2035), «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (алга таба – Стратегия-2030), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт программалары белән идарә итү системасы турында» 2023 ел, 30 май, 655 нче карары нигезендә эшләнде.

Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү өстенлекләреннән берсе – климат торышын яхшырту, парник газларын чыгарулар дәрәҗәсен киметү һәм углерод нейтральлегенә ирешү. Әлеге өстенлекне тәэмин итү юнәлешләренең берсе – ул түбән углеродлы ягулык чыганакларын файдалануга күчү.

Газ-мотор ягулыгы буларак кысылган табигый газны һәм сыеклandырылган табигый газны куллану нефть ягулыгын перспективалы альтернатива файдалану булып тора.

Россия Федерациясе табигый газ запаслары буенча дөньяда беренче урында тора, аның күләме якынча 68,2 трлн.куб.метр (гомумдөнья табигый газ запасларының якынча 30 процентын) тәшкил итә.

2024 елда Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгы кулланыла торган транспорт чараларында һәм техникада табигый газ (метан) куллануның гомуми күләме 2 521 млн.куб.метрга, шул исәптән кысылган табигый газ (метан) 2 211,5 млн.куб.метрга һәм сыеккандырылган табигый газ (метан) 224,3 мең тоннага җитте.

Газ-мотор ягулыгын куллануның гомуми күләменең якынча 98 процентын автомобиль транспорты тәэмин итә. Газ-мотор ягулыгының өлеше Россия Федерациясендә автомобиль транспортында мотор ягулыкларын куллануның гомуми күләмендә якынча ике процент тәшкил итә. Шул ук вакытта аны куллану эффекты ил икътисады өчен зур әһәмияткә ия (мәсәлән, 2024 елда газ-мотор ягулыгын куллану нәтиҗәсендә Россия предприятиеләренең ягулык ресурсларына чыгымнары 86,3 млрд.сумга кимеде, ә парник газларын чыгарулар күләме 1,4 млн.тоннага кимеде).

Хәзерге вакытта Россия Федерациясендә 1 170 газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасы объекты эшли, шулардан Татарстан Республикасында 50 автомобильләргә газ тутыру компрессор станциясе урнашкан, аларның гомуми җитештерүчәнлеге 410,0 млн.куб.метр (шул исәптән ике ведомство автомобильләргә газ тутыру компрессор станциясе һәм бер күчмә автомобильләргә газ салу станциясе).

Концепция-2035тә 2035 елга кадәрге чорга Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгы базарын үстерүнең мөмкин булган ике сценарие: дөнья энергетика базарларында тышкы чакыруларны һәм тотрыксызлыкны исәпкә алып, заманча икътисадый шартларда газ-мотор ягулыгы базарын үстерүнең мөмкин булган вариантын чагылдыра торган база сценарие һәм газ-мотор ягулыгы базарын тизләтелгән үстерүне күздә тоткан максатчан сценарий карала.

База сценариедә 2025 – 2035 еллар чоры өчен газ-мотор ягулыгы кулланыла торган 347,3 мең берәмлек автотранспорт чарасы җитештерү, 369,5 мең берәмлек автотранспорт чарасын газ-мотор ягулыгы куллана торган итеп яңадан җиһазлау, су транспортының 80 берәмлек граждан суднолары төзү, мотор ягулыгы буларак сыеккандырылган табигый газ (метан) кулланыла торган 113 берәмлек магистраль һәм маневрлы локомотивлар, 1,6 мең берәмлек карьер техникасы, газ-мотор ягулыгы кулланыла торган 4 мең берәмлек авыл хуҗалыгы техникасы һәм җиһазы, 2,5 мең берәмлек коммуналь һәм юл-төзелеш техникасы җитештерү карала, бу Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгы куллану күләмен 2024 елда 2,52 млрд.куб. метрдан 2035 елда 9,6 млрд.куб.метрга кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасы объектлары саны 2024 елда 1 170 берәмлектән 2035 елда 2 213 берәмлеккә кадәр артачак, ә газ-мотор ягулыгы куллануның гомуми күләмнәре 2025 – 2035 еллар чоры өчен 65,5 млрд.куб.метр тәшкил итәчәк.

Максатчан сценариедә 2025 – 2035 еллар чоры өчен газ-мотор ягулыгы кулланыла торган 528 мең берәмлек автотранспорт чарасы җитештерү, 525 мең берәмлек автотранспорт чарасын газ-мотор ягулыгы куллана торган итеп яңадан җиһазлау, су транспортының 107 берәмлек граждан суднолары төзү, сыеккандырылган табигый газ (метан) кулланыла торган 149 берәмлек магистраль һәм маневрлы локомотивлар, 2,9 мең берәмлек карьер техникасы, газ-мотор ягулыгы кулланыла

торган 18,7 мең берәмлек авыл хуҗалыгы техникасы һәм җиһазы, 3,8 мең берәмлек коммуналь һәм юл-төзелеш техникасы җитештерү карала, бу Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгы куллану күләмен 2024 елда 2,52 млрд.куб.метрдан 2035 елда 13,9 млрд.куб.метрга кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасы объектлары саны 2024 елда 1 170 берәмлектән 2035 елда 2 715 берәмлеккә кадәр артачак, ә газ-мотор ягулыгы куллануның гомуми күләмнәре 2025 – 2035 еллар чоры өчен 88,8 млрд.куб.метр тәшкил итәчәк.

Концепция-2035тә транспорт чаралары һәм техниканың сигез сегменты карала, аларны газ-мотор ягулыгы куллануга күчерү шактый икътисадый һәм экологик нәтиҗәләр бирәчәк, шулай ук парник газларынчыгаруларны сизелерлек киметәчәк: автомобиль транспорты, диңгез һәм эчке су транспорты, тимер юл транспорты, авыл хуҗалыгы техникасы һәм җиһазлары, коммуналь һәм юл-төзелеш техникасы, карьер техникасы.

Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базары транспорт чараларының һәм техниканың түбәндәге биш сегментында актив үсеш ала: автомобиль транспорты, эчке су транспорты, авыл хуҗалыгы техникасы һәм җайланмасы, коммуналь һәм юл-төзелеш техникасы.

Хәзерге вакытта Россия Федерациясендә 340 мең берәмлек транспорт чарасында (Россия Федерациясендә теркәлгән транспорт чараларының гомуми саныннан 0,5 процент) газ-мотор ягулыгы буларак кысылган табигый газ кулланыла, шуларның якынча 15 мең берәмлек транспорт чарасы Татарстан Республикасында эксплуатацияләнә.

Яңадан җиһазландыру һәм техник хезмәт күрсәтү буенча аккредитацияләнгән пунктларда 10 меңнән артык транспорт чарасы яңадан җиһазландырылды, шулай ук республика предприятиеләре һәм халык тарафыннан 4,5 меңнән артык транспорт чарасы сатып алынды.

Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы буларак табигый газны куллануның иң зур потенциалы түбәндәге урыннарда ачыкланды:

зур сәнәгать һәм автотранспорт предприятиеләре, шул исәптән торак-коммуналь һәм юл хуҗалыклары предприятиеләре урнашкан республика әһәмиятендәге шәһәрләрдә (Казан һәм Яр Чаллы шәһәрләрендә);

төбәк сәгәгать, йөк ташу һәм пассажирлар йөртү компанияләре, муниципаль торак-коммуналь һәм юл хуҗалыклары предприятиеләре урнашкан муниципаль районнарда (Азнакай, Әлмәт, Буа, Бөгелмә, Биектау, Алабуга, Зәй, Зеленодольск, Лениногорск, Түбән Кама, Тукай);

зур автотранспорт, төзелеш һәм юл предприятиеләрен үз эченә алган Татарстан Республикасы автотранспорт комплексында;

зур агросәнәгать холдингларын, агросәнәгать предприятиеләрен һәм крестьян-фермер хуҗалыкларын үз эченә алган Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексында;

Татарстан Республикасы территориясе буенча уза торган федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларында.

2019 – 2024 еллар өчен газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасының 35 объекты, шул исәптән федераль бюджеттан субсидияләр җәлеп итеп 30 объект төзелде.

Әлеге автомобиль газ тутыру компрессор станцияләре республиканың Казан, Яр Чаллы, Азнакай, Әлмәт, Бөгелмә, Буа, Алабуга, Зәй, Зеленодольск, Лениногорск, Түбән Кама, Нурлат шәһәрләрендә, Алексеевск шәһәр тибындагы поселогында, Актаныш, Әлмәт, Алексеевск, Апас, Биектау, Алабуга, Зеленодольск, Лаеш, Менделеевск, Минзәлә, Мамадыш, Питрәч, Тукай муниципаль районнарында урнашкан.

Автомобильләргә газ тутыру компрессор станцияләренең гамәлдәге республика челтәре барлык федераль һәм төбәк автомагистральләрендә һәм төп чатларда бар. Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы кулланыла торган транспорт чараларында һәм техникада табигый газ (метан) куллануның максималь күләме 72 млн.куб.метрдан артты (2022 елда).

Автомобильләргә газ тутыру компрессор станцияләре челтәрен алга таба үстерү автомобиль газ тутыру компрессор мини-станцияләрен төзү кысаларында мөмкин, алар, шул исәптән, күптөрле ягулык автозаправка станцияләре нигезендә күчмә автомобиль газ тутыру җайланмаларыннан тора. Бу чара инвесторларга баштагы вакытта автомобильләргә газ тутыру компрессор станцияләрен эксплуатацияләүнең зыянлы эшчәнлеген минимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Моннан тыш, Татарстан Республикасында сыекландырылган табигый газ белән эшли торган 227 транспорт чарасы эксплуатацияләнә.

Сыекландырылган табигый газда эшләүче техниканы ягулык белән тәэмин итү өчен, Татарстан Республикасы территориясендә алты криоген автомобиль ягулык салу станциясе һәм ике табигый газны сыекландыру комплексы (Югары Ослан һәм Теләче муниципаль районнары) эшли, аларның гомуми җитештерүчәнлеге бер елга 25 000 тонна тәшкил итә.

Криоген автомобиль ягулык салу станцияләренең гамәлдәге республика челтәре Казан һәм Яр Чаллы шәһәрләре янындагы М-7 «Волга» федераль автомобиль юлында һәм М-12 федераль автомобиль юлында тупланган.

Төп магистральләрдә һәм сыекландырылган табигый газда эшләүче техниканы кулланучыларда эшләп торучы криоген автомобиль ягулык салу станцияләре челтәрен киңәйтү буенча эш дәвам итәчәк.

Татарстан Республикасы территориясендә югарыда күрсәтелгән сегментларда файдаланыла торган транспорт чараларын һәм техниканы җитештерү локальләштерелгән.

«Ак Барс» судно төзү корпорациясе» акционерлык җәмгыяте – Россия Федерациясенең суднолар төзелеше тармагында төп предприятиеләрнең берсе.

«Ак Барс» судно төзү корпорациясе» акционерлык җәмгыяте эшчәнлегенең төп юнәлешләреннән берсе төрле билгеләнештәге суднолар әзерләү. Әлеге компания верфында сыекландырылган табигый газда эшләүче двигатель белән «Чайка» пассажирлар судносы һәм тәҗрибә өчен водород ягулыгында эшләүче ял итү-экскурсия судносы төзелде.

«РариТЭК Холдинг» акционерлык җәмгыяте «ЛОТОС» бренды астында газ-

мотор башкаруында йөк һәм пассажирлар транспорты җитештерә һәм алар белән тәэмин итә, традицион ягулык төрләрендә эшләүче техника паркын газ-мотор ягулыгында эшли торган итеп алыштыра. Әлеге компаниянең сыекландырылган табигый газда эшләүче юл-төзелеш һәм авыл хуҗалыгы техникасын җитештерү тәҗрибәсе бар.

«КАМАЗ» гавами акционерлык җәмгыяте газ-мотор ягулыгында транспорт чаралары линейкасын актив үстерүче Россия автомобиль төзү флагманы булып тора (магистраль тягачлар, үзбушаткычлар һәм төзелеш техникасы, борт шассилары, кысылган табигый газда һәм сыекландырылган табигый газда эшләүче төрле класслы автобуслар).

«МТЗ-Татарстан сәүдә-җитештерү компаниясе» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыятенең газ мотор ягулыгын кулланучы тракторларны эшләү һәм эксплуатацияләү тәҗрибәсе бар (2, 3 һәм 6 нчы йөк тракторлары версиясе). «МТЗ-Татарстан сәүдә-җитештерү компаниясе» җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте газ-мотор ягулыгын файдалану өчен тракторларны яңадан җиһазлау хезмәтләрен тәкъдим итә.

Моннан тыш, 2025 елның 1 ноябренә карата Татарстан Республикасы территориясендә тугыз аккредитацияләнгән яңадан җиһазландыру һәм техник хезмәт күрсәтү пунктлары эшли, алар транспорт чарасына газ баллоны җиһазларын урнаштыру хезмәтләрен күрсәтә.

Югарыда күрсәтелгән транспорт чаралары һәм техника сегментларында газ-мотор ягулыгы базарын үстерүнең төп бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

автомобильләр төзү, суднолар төзү, авыл хуҗалыгы машиналар төзү предприятиеләренә озак сроклы заказ булдыру һәм дәүләт һәм муниципаль предприятиеләрнең , шулай ук дәүләт катнашындагы республика компанияләренең техникасын газ-мотор ягулыгына күчерү программаларын гамәлгә ашыру исәбенә газ-мотор ягулыгын кулланучы транспорт чараларының һәм техниканың модель рәтен киңәйтү һәм аларны җитештерү күләмнәрен арттыру;

газ-мотор ягулыгы куллану өчен транспорт чараларын һәм техниканы яңадан җиһазландыру күләмнәрен арттыруны стимуллау;

транспорт чараларын һәм техниканы газ-мотор ягулыгы куллануга яңадан җиһазландыру өчен икътисадый стимулларны тәэмин итү;

шәһәрләрдә һәм терәк торак пунктларында, газ-мотор ягулыгын салу инфраструктурасы объектларының бер-берсе арасында оптималь ераклык калдырып, әлеге объектларны Татарстан Республикасы автомобиль юлларының терәк челтәре озынлыгында урнаштыруны исәпкә алып, газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасы объектларын алдан үстерү;

газ-мотор ягулыгы кулланучы транспорт чаралары һәм техника сатып алуга карата кулланучыларны стимуллаштыруның яңа механизмнарын эшләү һәм булганнарының нәтиҗәлелеген арттыру;

мотор ягулыгы сыйфатында сыекландырылган табигый газ (метан) һәм кысылган табигый газ (метан) куллану өчен төрле двигательләр һәм энергетика җайланмалары линейкасын, су транспорты өчен сыекландырылган табигый газ (метан) һәм кысылган табигый газ (метан) кабул итү, саклау һәм яңадан газлаштыру системаларын булдыру буенча фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре үткәрү, аларны Татарстан Республикасында серияле җитештерүне башлап

җибәрү;

газ-мотор ягулыгын коммуналь һәм юл-төзелеш техникасында (автогрейдерларда, бульдозерларда, йөк төягечләрдә, чылбырлы тракторларда, экскаваторларда), шулай ук авыл хуҗалыгы өчен техника һәм җиһаз сегментында куллану өчен нәтиҗәле технологик чишелешләр эшләү (газ двигательләре семьялыгын ясауны кертеп) буенча фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре үткәрү һәм аларны алга таба кулланышка кертү;

газ-мотор ягулыгын куллану хисабына автотранспорт, су транспорты, авыл хуҗалыгы техникасы һәм җиһазлары, коммуналь һәм юл-төзелеш техникасыннан парник газлары һәм пычраткыч матдәләр чыгаруларны киметү;

автотранспорт, су транспорты, авыл хуҗалыгы техникасы һәм җиһазлары, коммуналь һәм юл-төзелеш техникасы хуҗалары ягыннан потенциаль ихтыяҗны канәгатьләндерү өчен газ-мотор ягулыгының җитештерү-сату, логистика һәм сервис инфраструктурасын булдыру;

мотор ягулыгы сыйфатында сыеклandырылган табигый газ (метан) кулланучы транспорт чаралары һәм техника җитештерүче республика предприятиеләренә субсидияләр бирү мөмкинлеген карау;

Татарстан Республикасының эчке су юллары системасының төп маршрутларында мотор ягулыгы буларак сыеклandырылган табигый газ (метан) кулланучы су транспортының елга судноларын бункерлауны тәэмин итү өчен криоген күчмә автомобиль газ тутыру җайланмаларын сатып алу һәм куллану;

газ-мотор ягулыгын кулланучы техника өчен ташламалы лизинг программаларын гамәлгә ашыруда катнашу;

Татарстан Республикасының елга портларында сыеклandырылган табигый газ (метан) белән судноларны бункерлау кагыйдәләрен эшләү;

Татарстан Республикасының эчке су юллары системасының төп маршрутларында мотор ягулыгы буларак сыеклandырылган табигый газ (метан) кулланучы су транспорты судноларын бункерлау өчен инфраструктура һәм тиешле норматив-хокукый база булдыру;

авыл хуҗалыгы һәм сәнәгать предприятиеләре өчен техника һәм җиһаз сегментында мотор ягулыгы буларак сыеклandырылган табигый газны (метанны) потенциаль кулланучыларны кыр эшләрен башкару урыны яки техника хәрәкәтенең төп маршрутлары янәшәсендә техникага ягулык салу өчен кирәк булган югары үтемле криоген күчмә автомобильләргә газ ягулыгы салу җайланмалары белән тәэмин итү;

техника һәм җиһазлар паркы саны буенча шактый зур булган эре предприятиеләр эшчәнлеге районнарында газ-мотор ягулыгының җитештерү-сату инфраструктурасын булдыру буенча пилот проектларын эшләү һәм гамәлгә ашыру.

Газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасын үстерү темпларын тизләтү өчен түбәндәгеләрне тәэмин итәргә кирәк:

югары йөкләнешне тәэмин итү өчен эре кулланучылар янында, шулай ук газлаштырылган торак пунктларда, шул исәптән аларда социаль газлаштыру (газлаштырып бетерү) буенча чаралар гамәлгә ашырылган очракта, газ-мотор ягулыгы салу инфраструктурасының яңа объектларын төзүне;

Татарстан Республикасы автомобиль юлларының барлык тәрәк челтәрен

ягулык сала торган газ-мотор ягулыгы инфраструктурасы белән тиз арада тәэмин итү һәм потенциаль кулланучыларга транспорт белән барып җитү мөмкинлеген тәэмин итү өчен гамәлдәге автомобильләргә ягулык салу станцияләре территориясендә, шәһәрләрдә һәм терәк торак пунктларында ягулык сала торган газ-мотор ягулыгы инфраструктурасының модульле (автомобильләргә күптөрле ягулык салу станцияләрендә кысылган табигый газ (метан) блоклары) һәм мобиль объектларын урнаштыруны.

Дәүләт программасы газ-мотор транспортының җитештерү һәм сату инфраструктурасын үстерү һәм Татарстан Республикасы территориясендә кулланыла һәм җитештерелә торган газ-мотор транспортын арттыру өчен җайга сала торган, инвестицион, инфраструктура һәм технологик шартлар булдыруга юнәлдерелгән; бу, үз чиратында, Татарстан Республикасының углерод нейтральлеге дәрәҗәсен арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Татарстан Республикасы дәүләт программасының төп максаты – автомобиль транспортының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дәрәҗәсен тотрыклы киметүне тәэмин итү һәм автотранспорт чаралары белән ташуның иң зур икътисадый нәтиҗәлелегенә ирешү, шулай ук транспорт чараларын сатып алу һәм газга (метанга) яңадан җиһазлау исәбенә Татарстан Республикасы автотранспорт паркын яңарту һәм мотор ягулыгы буларак кысылган табигый газ һәм сыекландырылган табигый газ куллануны арттыру.

Кертелә торган ярдәм чараларын исәпкә алып, Россия Федерациясендә газ-мотор ягулыгында кулланыла торган транспорт чаралары һәм техника санының артуы фаразлана. Шул ук вакытта мондый транспортның артуы табигый газ җитештерү һәм сатуның үсеш алган инфраструктурасын булдыруны да таләп итәчәк. Татарстан Республикасы дәүләт программасы бу мәсьәләне хәл итүгә юнәлдерелде.

II. Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт сәясәте өстенлекләре һәм максатлары тасвирламасы

Татарстан Республикасы дәүләт программасының өстенлекләре Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәрге перспективада Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указына, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 1 октябрендәге б-2765 номерлы боерыгы белән расланган 2024 елга кадәрге чорда һәм 2030 елга кадәрге план чорына Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатларына ирешү буенча бердәм планга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Энергетиканы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында» 2014 елның 15 апрелендәге 321 номерлы карары белән расланган «Энергетиканы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасына, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 29 октябрендәге б-3052 номерлы боерыгы белән расланган 2050 елга кадәр парник газларын чыгарулар дәрәҗәсе түбән булган Россия Федерациясенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясенә, Стратегия-2030га, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт программалары белән

идарә итү системасы турында» 2023 ел, 30 май, 655 нче карарына туры килә.

Татарстан Республикасы икътисады очраша торган актуаль чакыруларны җиңү, шулай ук Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерүнең стратегик максатларына һәм бурычларына ирешү өчен Татарстан Республикасы дәүләт программасының максатлары билгеләнде, структурасы һәм күрсәткечләр системасы эшләнде.

Татарстан Республикасы дәүләт программасы максатлары:

транспорт чараларында газ-мотор ягулыгы буларак кысылган табигый газны өстенлекле файдалану өчен шартлар тудыру;

техникада газ-мотор ягулыгы буларак сыекландырылган табигый газны өстенлекле файдалану өчен шартлар тудыру;

кысылган табигый газның һәм сыекландырылган табигый газның җитештерү һәм сату инфраструктурасын булдыру;

Татарстан Республикасында газ-мотор транспортын куллануны популярлаштыру һәм пропагандалау.

База сценарие буенча 2029 елга кадәр газ-мотор ягулыгы базарын үстерү чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәсе: Татарстан Республикасында эксплуатацияләнә, газ-мотор ягулыгы белән эшли торган кимендә 16 500 берәмлек транспорт чаралары санына, ягулык салу инфраструктурасы объектларыннан кимендә 51 берәмлек автомобильләргә газ тутыру компрессор станциясе һәм 8 криоген автомобильләргә ягулык салу станциясе санына ирешү, кысылган табигый газны бер елга 70,0 млн.куб.метрга кадәр һәм сыекландырылган табигый газны бер елга 10,0 мең тоннага кадәр реализацияләүне тәэмин итү, автотранспорт чараларының зарарлы (пычраткыч) матдәләр чыгаруларын бер елга 2,0 мең тоннага кадәр киметү булачак.

Максатчан сценарие буенча 2029 елга кадәр Татарстан Республикасында эксплуатацияләнә, газ-мотор ягулыгы белән эшли торган кимендә 18 000 берәмлек транспорт чаралары санына, ягулык салу инфраструктурасы объектларыннан кимендә 55 берәмлек автомобильләргә газ тутыру компрессор станциясе һәм 12 криоген автомобильләргә ягулык салу станциясе санына ирешү, кысылган табигый газны бер елга 85,0 млн.куб.метрга кадәр һәм сыекландырылган табигый газны бер елга 14,0 мең тоннага кадәр реализацияләүне тәэмин итү, автотранспорт чараларының зарарлы (пычраткыч) матдәләр чыгаруларын бер елга 2,0 мең тоннага кадәр киметү булачак.

III. Стратегик өстенлекләр, илкүләм максатлар һәм Стратегия-2030 максатлары, Россия Федерациясе дәүләт программалары күрсәткечләре белән үзара бәйләнеш турында белешмәләр

Татарстан Республикасы дәүләт программасының максатлары һәм бурычлары Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәрге перспективада Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указында билгеләнгән 2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәрге перспективада Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатларын, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 1 октябрендәге

б-2765 номерлы боерыгы белән расланган 2024 елга кадәрге чорда һәм 2030 елга кадәрге план чорына Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатларына ирешү буенча бердәм планны, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 29 октябрендәге б-3052 номерлы боерыгы белән расланган 2050 елга кадәр парник газларын чыгарулар дәрәҗәсе түбән булган Россия Федерациясенең социаль-икътисадый үсеш стратегиясен, Стратегия-2030ны исәпкә алып формалаштырылды.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешүгә турыдан-туры юнәлдерелә:

2036 елга кадәр атмосфера һавасының пычрануы югары һәм бик югары дәрәҗәдә булган шәһәрләрдә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә аеруча тискәре йогынты ясый торган куркыныч пычраткыч матдәләр чыгаруларны ике тапкырга этаплап киметү буенча «Экология иминлеге» дигән 2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәрге перспективада Россия Федерациясе үсешенең илкүләм максатына;

Стратегия-2030ның түбәндәге максатларына:

«Пространство, реаль капитал: балансланган территориаль-пространство үсеше мохитнең конкурентлык сәләте югары дәрәҗәдә булуын тәэмин итә; инфраструктура глобаль рәвештә конкурентлыкка сәләтле. Җитештерү фондлары нәтиҗәле файдаланыла»;

«Пассажирлар хәрәкәтләре һәм йөкләр ташу өчен таләп ителә торган файдалану мөмкинлеге тәэмин ителә торган транспорт-коммуникация системасы сыйфаты күрсәткечләренең югары дәрәҗәдә булуына ирешелде»;

Концепция-2035 максатларына:

транспорт чараларында газ-мотор ягулыгын куллану күләмнәре арту хисабына аны куллану өлкәсен арттыру.

IV. Дәүләт идарәсе бурычлары, газ-мотор ягулыгы базарын үстерү өлкәсендә аларны нәтиҗәле хәл итү ысуллары

Татарстан Республикасы дәүләт программасы максатларына ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителә:

Татарстан Республикасы икътисадында структур үзгәрешләрне тәэмин итү, озак вакытлы үсешнең инновацион чыганакларын булдыру һәм арзанрак һәм экологик газ-мотор ягулыгын куллану исәбенә республика предприятиеләренең конкурентлык сәләтен арттыру;

озак сроклы заказлар портфелен булдыру, яңа технологияләр кертү һәм импортны алмаштыру программаларын гамәлгә ашыру нигезендә республика машина төзелеше предприятиеләренең җитештерү куәтләрен киңәйтү исәбенә газ-мотор техникасын үстерүне стимуллаштыру;

Татарстан Республикасының терәк транспорт челтәрен колачлый торган заманча газ заправкасы һәм сервис инфраструктурасын булдыру;

транспорт чараларының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын киметү.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан җирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрен, Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан юридик затларга субсидияләр бирү һәм бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру кагыйдәләрен, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында капитал салуларны гамәлгә ашыру турында карарларны раслый торган Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары
исемлеге

Т/с	Документ тибы	Документ төре	Документ исеме	Реквизит-лары	Эшләүче	Документ текстына гиперссылка
1	2	3	4	5	6	7
«Татарстан Республикасында газ-мотор ягулыгы базарын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы						
1.	Төбәк норматив акты	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары	«Транспорт чараларына кысылган табигый газ салу объектларын төзүгә бәйле чыгымнарның бер өлешен каплау өчен юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләреннән тыш) һәм индивидуаль эшмәкәрләргә Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидия бирү тәртибен раслау турында»	2021 ел, 28 октябрь, 1008 нче	Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгы	https://pravo.tatarstan.ru/npa_kabmin/post/?npa_id=855416
2.	Төбәк норматив акты	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары	«Транспорт чараларын мотор ягулыгы сыйфатында табигый газ (метан) файдалануга яңадан җиһазландыру эшләрен	2021 ел, 21 июнь, 484 нче	Татарстан Республикасы Сәнәгать һәм сәүдә министрлыгы	https://pravo.tatarstan.ru/npa_kabmin/post/?npa_id=793028

1	2	3	4	5	6	7
			башкаручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә яңадан җиһазландыруны башкаручы затлар тарафыннан күрсәтелгән эшләргә транспорт чаралары хуҗаларына ташламалар бирү белән бәйле алынмаган керемнәрен кире кайтару максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидия бирү тәртибен раслау турында»			